

kurs kompis

HO214 Riktig bruk glukokortikoider

kurs
kompis

HO214 Riktig bruk glukokortikoider

Det kan være nyttig å trene på kommunikasjon etter et e-læringskurs.

Kurskompis gir deg muligheten til dette! Med et ferdig opplegg kan du trene på å omsette teori til praksis sammen med andre.

Kurskompis tar inntil 30 minutter å gjennomføre, og er en frivillig aktivitet.

Kommunikasjonstrening

Med kommunikasjonstrening som er laget til dette kurset, kan du trene på å bruke det du har lært i møte med kunden.

God kommunikasjon handler både om hva du sier, og hvordan du sier det. Du får muligheten til å trene på helt konkrete situasjoner med en kollega som spiller kunden. Ved å gi hverandre tilbakemeldinger og diskutere etterpå, vil du bli enda bedre.

Tips til gjennomføring

- Gjennomfør e-læringskurset først
- Velg en som leder treningen
- Skriv ut Kurskompis (ensidig utskrift, arkene skal klippes opp)
- Sett av tid (30 min), enten i sammenheng eller delt opp i mindre bolker
- Ikke les gjennom rollebeskrivelsene før du får dem tildelt
- Siden en treningssituasjon kan føles litt kunstig, vær raus med dere selv og hverandre

Kommunikasjonstrening

I kurset «HO214 Riktig bruk av glukokortikoider» fikk dere tips til hvordan farmasøyter kan bidra til riktig bruk av glukokortikoider. Å veilede kunder er viktig både ved oppstart og ved senere reseptekspedisjoner. Nå skal dere trene på å gjøre dette i kundemøter.

Nedenfor finner dere tre kundesituasjoner som dere kan trene på i grupper på tre personer. Rullér på hvem som er apotekansatt, kunde og observatør, slik at alle kan være apotekansatt en gang.

Målet er at den apotekansatte skal trene på å veilede kunden slik at kunden føler seg trygg på hvordan legemidlene skal brukes riktig.

Observatøren sørger for at tiden som er satt av til forberedelser, dialog og oppsummering, holdes.

Dersom dere er to, en apotekansatt og en «kunde», leder «kunden» oppsummeringen etter dialogen som observatør.

Forarbeid

Klipp opp utskriftene til kundesituasjonene.

Praktisk gjennomføring

Forberedelser – 1 min:

Fordel rollene og tilhørende rollebeskrivelser og les gjennom din rollebeskrivelse.

Dialog – 3 min:

Spill ut kundesituasjonen.

Oppsummering – 4 min:

Observatøren leder. Først sier den apotekansatte og kunden hvordan dialogen gikk. Deretter gir observatøren tilbakemelding om noe som den apotekansatte gjorde bra, og noe den apotekansatte kunne gjort bedre.

Kundesituasjon 1

Apotekansatt 1

Du ekspederer Asgeir, 32 år, som kommer med resept på:

Cortison 25 mg tbl. no 50, «Mot binyrebarksvikt, 1/2 tablett morgen og 1/2 tablett formiddag»

Han har ikke hentet ut dette ved ditt apotek tidligere.

Snakk med kunden om riktig bruk.

Kunde 1

Dette vet den apotekansatte om deg:

Du heter Asgeir, er 32 år og kommer med resept på et legemiddel du ikke har hentet ved dette apoteket tidligere:

Cortison 25 mg tbl. no 50, «Mot binyrebarksvikt, 1/2 tablett morgen og 1/2 tablett formiddag»

Dette vet bare du:

- Du har nylig fått diagnosen binyrebarksvikt
- Du har brukt Prednisolon tidligere, og husker godt at det var viktig å ta kortison om morgenen
- Du er bekymret for å legge på deg, og at du skal få "måneansikt" og "tyrenakke"

Du har frihet til å dikte hvis den apotekansatte spør om noe annet.

Observatør 1

Kunden Asgeir, 32 år, kommer med resept på:

Cortison 25 mg tbl. no 50,
«Mot binyrebarksvikt, 1/2 tablett morgen
og 1/2 tablett formiddag»

Han har ikke hentet dette legemiddelet ved dette apoteket tidligere.

UNDERVEIS I SAMTALEN

Observer kommunikasjonen og den faglige veiledningen.

- Blir relevante utfordringer avdekket?
- Hvordan er den faglige veiledningen?
- Hvilke råd blir gitt?

ETTER DIALOGEN

Observatør spør den apotekansatte – 1 min:

«Hvordan syns du kundemøtet gikk?»

Observatør sier til kunden – 1 min:

«Hvordan opplevde du kundemøtet?»

Observatør – 2 min:

- Si en ting som den apotekansatte gjorde bra.
- Si en ting som den apotekansatte kunne gjort bedre.

Aktuell faglig veiledning:

- Avdekke om kunden vet hvorfor det brukes og ev. informere om riktig bruk (skal etterligne kroppens kortisolproduksjon - tas derfor morgen og formiddag, kort virketid - derfor to doser, konsekvens av glemt dose, konsekvenser av å slutte på egen hånd).
- Spørre om kunden har fått beskjed om hva han skal gjøre ved infeksjoner, feber, oppkast, diaré
- Trygge kunden ved å informere om at bivirkninger er sjeldent ved så lav dose
- Anbefale kunden å kontakte lege:
  - hvis han skulle oppleve bivirkninger
  - får symptomer på infeksjon (feber, vedvarende hoste, svie ved vannlating)
- Spørre om kunden har fått "steroid-kort" (se siste side)

Kundesituasjon 2

Apotekansatt 2

Du ekspederer Leya, 55 år, som kommer med resept på:

Prednisolon 20 mg «Mot kryptogen organiserende pneumoni, 2 tabletter morgen»

Hun har hentet dette en gang tidligere ved apoteket.

Snakk med kunden om riktig bruk av legemiddelet.

Kunde 2

Dette vet den apotekansatte om deg:

Du heter Leya, er 55 år og kommer med resept på:

Prednisolon 20 mg «Mot kryptogen organiserende pneumoni, 2 tabletter morgen»

Du har hentet dette en gang tidligere ved apoteket.

Dette vet bare du:

- Du tar Prednisolon på kvelden
- Du har hoppet over noen doser pga. innsovningsproblemer
- Du har osteoporose og behandles med Forsteo og Calcigran Forte

Du har frihet til å dikte hvis den apotekansatte spør om noe annet.

Observatør 2

Leya, 55 år, kommer med resept på:

Prednisolon 20 mg «Mot kryptogen organiserende pneumoni, 2 tabletter morgen»

Hun har hentet dette en gang tidligere ved apoteket.

UNDERVEIS I SAMTALEN

Observer kommunikasjonen og den faglige veiledningen underveis i samtalen.

- Blir relevante utfordringer avdekket?
- Hvordan er den faglige veiledningen?
- Hvilke råd blir gitt?

ETTER DIALOGEN

Observatør spør den apotekansatte – 1 min:

«Hvordan syns du kundemøtet gikk?»

Observatør sier til kunden – 1 min:

«Hvordan opplevde du kundemøtet?»

Observatør – 2 min:

- Si en ting som den apotekansatte gjorde bra.
- Si en ting som den apotekansatte kunne gjort bedre.

Aktuell faglig veiledning:

- Avdekke om kunden bruker det riktig, ev. informere om riktig bruk (tas morgen for å unngå suppresjon av binyrebarken, konsekvenser av å slutte på egen hånd).
- Avdekke dårlig etterlevelse
- Avdekke bivirkninger
- Avdekke at hun bruker Forsteo og Calcigran Forte
- Oppfordre kunden til å prøve å ta Prednisolon om morgenen for å se om hun sovner lettere
- Anbefale kunden å kontakte lege ved vedvarende innsovningsproblemer

Kundesituasjon 3

Apotekansatt 3

Du ekspederer Thorvald på 59 år som kommer med resept på:

Prednisolon 15 mg «Mot vaskulitt, 3 tabletter morgen»

Han har hentet dette tidligere ved apoteket. Han vil også kjøpe en pakke Ibox tabletter.

Snakk med kunden om riktig bruk av legemiddelet.

Kunde 3

Dette vet den apotekansatte om deg:

Du heter Thorvald, er 59 år og kommer med resept på:

Prednisolon 15 mg «Mot vaskulitt, 3 tabletter morgen»

Du har hentet dette tidligere ved apoteket.

Dette vet bare du:

- Du har fått beskjed om å slutte å ta Prednisolon
- Legen ga deg en plan over hvordan du skulle trappe ned, men den har du mistet
- Du har trappet ned fra 20 mg til 15 mg
- Du fikk nylig ryggsmertor som du vil prøve å behandle med Ibox

Du har frihet til å dikte hvis den apotekansatte spør om noe annet.

Observatør 3

Thorvald, 59 år kommer med resept på:

Prednisolon 15 mg «Mot vaskulitt, 3 tabletter morgen»

Han har hentet dette tidligere ved apoteket.

UNDERVEIS I SAMTALEN

Observer kommunikasjonen og den faglige veiledningen underveis i samtalen.

- Blir relevante utfordringer avdekket?
- Hvordan er den faglige veiledningen?
- Hvilke råd blir gitt?

ETTER DIALOGEN

Observatør spør den apotekansatte – 1 min:

«Hvordan syns du kundemøtet gikk?»

Observatør sier til kunden – 1 min:

«Hvordan opplevde du kundemøtet?»

Observatør – 2 min:

- Si en ting som den apotekansatte gjorde bra.
- Si en ting som kunne den apotekansatte gjort bedre.

Aktuell faglig veiledning:

- Avdekke at han skal avslutte behandlingen, og at han har mistet nedtrappingsplanen
- Oppfordre til å kontakte lege for nedtrappingsplan
- Fraråde egenomsorg med Ibox tabletter ettersom det kan være et symptom på andre ting (f.eks. nyrebekkenbetennelse/forverrelse av grunnsykdommen), og oppfordre kunden å kontakte lege
- Anbefale kunden å kontakte lege ved ev. ubehag som kan knyttes til nedtrapping av behandlingen

Steroidkort ved binyrebarksvikt.

Norsk endokrinologisk forening har utarbeidet et steroidkort for pasienter med binyrebarksvikt. Det finnes både for barn og voksne, og i engelsk versjon. Kortet gir enkel og essensiell informasjon til helsepersonell som møter pasienten i en akuttsituasjon.

a

b

Nasjonale steroidkort for voksne (a) og barn (b). Kortene er utarbeidet med støtte av prosjektmidler fra Helsedirektoratet

Du som farmasøyt kan være med å informere pasienter med binyrebarksvikt om at det finnes slike steroidkort. Hvis pasientens fastlege ikke har kortet, kan de bestilles fra følgende personer:

Helse Vest: professor Eystein Husebye (eystein.husebye@helse-bergen.no)

Helse Midt: overlege Kristian Fougner (kristian.fougner@stolav.no)

Helse Nord: professor Johan Svartberg (johan.svartberg@unn.no)

Helse Sørøst: overlege Anders Jørgensen (andjoe@ous-hf.no)